

PISA 2012

Program for International
Student Assessment

Information till

Skolledare

November 2011

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

PISA Nationella Centrum
Mittuniversitetet
871 88 Härnösand

Skolverket

Skolverket
Utvärderingsavdelningen
106 20 Stockholm

Det internationella konsortium som ansvarar för PISA består av:

 Australian Council for Educational Research (ACER, Australia)

 cApStAn Linguistic Quality Control (Belgium)

 Deutsches Institut für Internationale Pädagogische Forschung (DIPF, Germany)

 Educational Testing Service (ETS, USA)

 Institutt for Lærerutdanning og Skoleutvikling (ILS, Norway)

 Leibniz - Institute for Science and Mathematics Education (IPN, Germany)

 National Institute for Educational Policy Research (NIER, Japan)

 The Tao Initiative: CRP - Henri Tudor and Université de Luxembourg - EMACS (Luxembourg)

 Unité d'analyse des systèmes et des pratiques d'enseignement (aSPe, Belgium)

 Westat (USA)

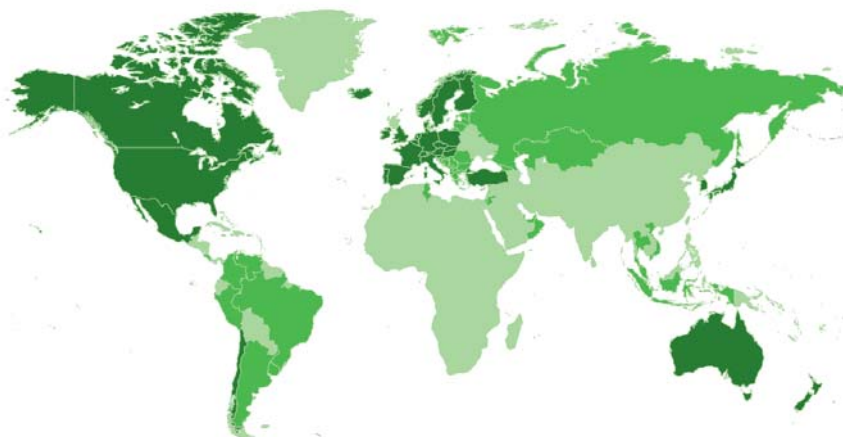
Vad är PISA?

Nej, det har ingenting med något lutande torn att göra. PISA står för Programme for International Student Assessment och stöds av OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). PISA är världens största internationella studie inom utbildning och den undersöker kunskapen hos elever som är runt 15 år gamla. Ambitionen är att undersöka hur väl förberedda dessa elever är för vuxenlivet och att fortsätta lära efter skolan. Provet mäter prestation i läsning, matematik, naturvetenskap och problemlösning.

PISA genomför sin stora huvudstudie var tredje år. PISA 2012 blir den femte studien som genomförs sedan år 2000. Fler än 60 länder kommer att delta denna omgång (figur 1) med mellan 4500 och 10 000 elever per land. Eftersom undersökningen genomförs var tredje år kan jämförelser både över tid och mellan länder göras. Undersökningen kan därmed användas av skolor, utbildningssystem och regeringar för att identifiera utvecklingsområden.

Figur 1: Deltagande OECD länder är mörkgröna, andra deltagande länder är mellangröna och de länder som inte deltar i PISA är ljusgröna. De länder som bara deltar med enstaka städer markeras som icke deltagande t.ex. Kina (Shanghai).

I Sverige genomförs PISA av Mittuniversitetet i Härnösand i samarbete med Stockholms universitet på uppdrag av skolverket. För mer detaljer om PISA gå till skolverkets hemsida <http://www.skolverket.se> (Statistik och Analys – Internationella studier – PISA) eller OECDs hemsida <http://www.pisa.oecd.org/>. På skolverkets hemsida kan ni också beställa eller ladda ner en pdf kopia av rapporten med resultaten från PISA 2009, "Rustad att möta framtiden?".

Vid undersökningen på er skola kommer upp till 30 elever att under två timmar få fylla i ett provhäfte med frågor i matematik, naturvetenskap eller läsning, och därefter en 40 minuter lång elevenkät. Efter det skriftliga PISA provet och elevenkäten, kommer ett urval på upp till 16 elever som deltog i det skriftliga provet också att delta i ett datorbaserat prov i matematik, problemlösning eller läsning. Alla skolor kommer också att få fylla i en skolenkät.

Alla data som samlas in i PISA är konfidentiella. Inga personer eller skolor kan identifieras i någon rapport från undersökningen.

Tabell 1: Viktiga aktiviteter inom PISA studien med preliminära datum

Steg	Datum	Aktivitet
I. Förberedelser	7 december	1. Rektor utser PISA ansvariga och registrerar dessa online på www.miun.se/pisa
	7 december	2. Rektor väljer provdatum – online
	11 januari	3. Sista dag för anmälan till provledarutbildningen – online
	19 januari	4. Gör en lista över alla <i>valbara elever</i> och ladda upp den – online
	25 januari	5. Fylla i datorresursblanketten – online
II. Före provdagen	1 dag i jan- feb	6. Närvara vid provledarutbildningen
	22 februari	7. Gå igenom och uppdatera <i>Elevblanketten (EB)</i> . Ladda upp den ifyllda EB via vår hemsida för godkännande
	Efter utbildningen	8. Bekanta dig med förklaringarna till elevenkäten och provtillfälleskoderna
	2 v. före provtillfället	9. Ta emot, kontrollera och säkra materialet. Fyll i mottagningsblanketten – online
	1-2 veckor före provtillfället	10. Informera lärare, elever och eventuellt föräldrar om provet
	Några dagar före provtillfället	11. Lämna skolenkäten till Rektor eller annan lämplig person vid skolan
III. Provdagen	1 timme före provet	12. Organisera och gå igenom planerna för genomförandet med övrig skolpersonal
	Provtillfället	13. Förbered allt material som behövs för provet
	Omedelbart efter provtillfället	14. Hämta den ifyllda skolenkäten hos Rektor
	Provtillfället	15. Gå igenom <i>Elevblanketten</i> och gör den färdig
IV. Provdagen – datorprovet	Provtillfället	16. Gör i ordning rummet som ska användas och gå igenom viktiga aspekter på genomförandet
	Omedelbart efter provtillfället	17. Genomför det skriftliga provtillfället och fyll i <i>Närvaroblanketten</i>
V. Efter provtillfället	Provtillfället	18. Fyll i <i>Provrapporblanketten</i>
	Snarast efter provet	19. Bestäm om det behövs en uppföljningsomgång
	Provdagens eftermiddag	20. Genomför det datorbaserade provtillfället
	Snarast efter provet	21. Packa allt material och skicka tillbaka det till Nationella centret i Härnösand

Utse PISA ansvariga

Det är nödvändigt att de procedurer som beskrivs i manualerna följs till punkt och pricka, detta för att säkerställa att PISA genomförs på samma sätt i alla deltagande länder. **Om man inte gör det kan resultaten av undersökningen bli oanvändbara.** Ni kommer därför att få manualer som beskriver precis hur proven ska gå till och vad de ansvariga förväntas göra. De viktigaste aktiviteterna ni kommer att genomföra på er skola finns beskrivna i tabell 1 med preliminära datum. Punkt ett och två i tabellen samt ifyllandet av skolenkäten utförs av rektor, alla andra aktiviteter utförs av de personer som rektor utser till ansvariga för PISA (vilket självklart kan vara rektor själv).

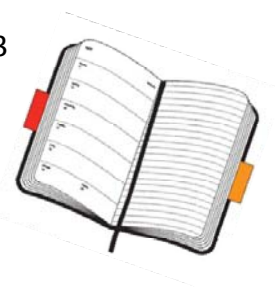
För att allt ska fungera kommer ni behöva minst två personer som jobbar med PISA på er skola. Vår erfarenhet säger att engagemang är A och O när ni väljer ut dessa personer, så välj med omsorg. De funktioner som behövs är:

- a. En Skolansvarig/Provledare 1, denna person ska ansvara för undersökningen och fungera som en förbindelselänk mellan er skola och det Nationella Centret (NC) samt vara provledare.
- b. En Datoransvarig som ser till att tekniken fungerar kring det datorbaserade provet.
- c. Det är även bra att ha en andra Provledare. Provledare 2 kan vara samma person som dataansvarig, men kan även vara en separat person så att det blir 3 stycken som jobbar med PISA på er skola.

Observera att provledarna inte får vara lärare i matematik i åk 8-9 på den uttagna skolan. Senast den **7:e december** ska rektor meddela namn, e-post och telefonnummer till de personer som ska arbeta med PISA på skolan. Detta görs på vår hemsida www.miun.se/pisa. På hemsidan loggar in med ert stratum ID och skol ID, ex. 03 004 (där 03 är stratum ID och 004 är skol ID). Er skolas nummer finns på framsidan av detta informationsblad.

Provdatum

Den svenska PISA-undersökningen äger rum en av dagarna i vecka 12 (19-23 mars). Skolan väljer provdatum och tider online på www.miun.se/pisa före den **7 december**. Ni ska även ange datum för eventuellt uppföljningsprov vecka 13, ifall det blir nödvändigt. PISA ställer höga krav på deltagande bland de uttagna eleverna, skulle 15 % eller fler av eleverna vara frånvarande krävs ett uppföljningstillfälle för dessa elever.

Observera att det datorbaserade provet måste äga rum efter det skriftliga PISA-provet, och helst samma dag. Eftersom många elever kommer att delta i båda proven är det bäst att lägga det skriftliga provet i början av skoldagen och det datorbaserade provet under eftermiddagen samma dag. Gör en paus på minst 1 timme efter det skriftliga provet innan det datorbaserade provet börjar. Tiden behövs för att iordningställa datorerna inför provet. Dessutom behöver eleverna som ska göra det datorbaserade provet en ordentlig rast.

Ni måste också försäkra er om att skolan har lämpliga lokaler för proven. För det skriftliga provet bör rummet rymma 30 elever vid var sitt bord. För det datorbaserade provet bör rummet vara utformat så att 16 datorer finns tillgängliga. Det skriftliga PISA-provet tar

ungefär 3½ timme som framgår av Tabell 2, och det datorbaserade provet (inklusive förberedelser) tar ungefär 1½ timme, som framgår av Tabell 3.

Tabell 2: Tider för det skriftliga PISA-provet

Aktivitet	Tid
Utdelning av material och introduktion	10-15 minuter (ungefär)
Provhäftet	1 timme (exakt)
Kort paus	Högst 5 minuter
Provhäftet	1 timme (exakt)
Paus	25 minuter (ungefär)
Elevenkäten	40 minuter (ungefär)
Hopsamling av material och avslutning	3-5 minuter (ungefär)
Totalt	3 timmar och 30 minuter (ungefär)

Tabell 3: Tider för det datorbaserade PISA-provet

Aktivitet	Tid
Ställa i ordning datorer	15 minuter (ungefär)
Dela ut inloggningsuppgifter, lösenord samt introduktion av provet	5 minuter (ungefär)
Övning inför det datorbaserade provet	20 minuter (ungefär)
Genomföra det datorbaserade provet	40 minuter (exakt)
Avsluta provet och samla in USB minnen	5 minuter (ungefär)
Totalt	1 timme och 25 minuter (ungefär)

Provledarutbildning

Alla som ska fungera som provledare måste närvara vid PISAs provledarutbildning och även datoransvarige får gärna vara med. Vid denna utbildning kommer provledarens roll att tydliggöras och det kommer finnas tid för frågor och att prova det datorbaserade provet. I god tid före utbildningen kommer vi att skicka ut manualer både till det skriftliga och till det datorbaserade provet. Det är viktigt att alla **läser manualen noga före utbildningen och tar med den till utbildningsdagen tillsammans med en dator**. Utbildningen kommer att ges på följande orter och datum.

Umeå, 31 januari

Sundsvall, 1 februari

Gävle, 2 februari

Örebro, 3 februari

Stockholm, 6 februari

Linköping, 7 februari

Hässleholm, 8 februari

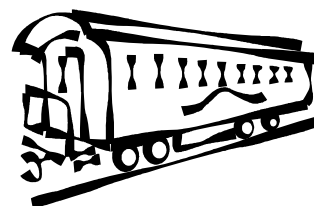
Göteborg, 9 februari

Program kommer finnas online på www.miun.se/pisa tillsammans med vägbeskrivning till lokalerna och ett anmälningssformulär.

Vi vill ha er anmälan senast den **11 januari**.

Resor till provledarutbildningen

Skolverket betalar resor till närmaste utbildningsort med tåg eller buss, samt bilersättning. I vissa enskilda fall, där det är mycket långt, kan det bli aktuellt med flyg efter samråd med Skolverket eller det nationella centret. För er som har ungefär lika långt till flera orter vill vi säga, undvik om möjligt Stockholm eftersom det blir så många skolor där ändå.

Resor bokas via Scanworld resebyrå, tele 08 – 475 00 00. Vid bokning anger ni:

Enhetsnummer:	11 52
Projektnummer:	11 30 12
Referens:	Anita Wester

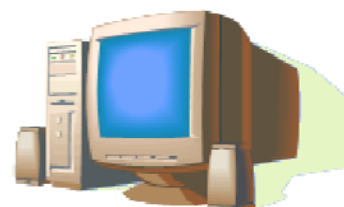

Tänk på att boka resorna i god tid för att minska kostnaderna för skolverket och underlätta planeringen för oss. Skolverket kommer även att bjuda på lunch och fika under dagen. Eventuella behov av specialkost meddelas i god tid via e-post till lana.lenner@miun.se.

Datorer

Delar av PISA-provet kommer att göras på dator. För att provet ska fungera måste det vara en "vanlig" PC. Det fungerar inte med tunna klienter och inte heller med MAC. De grundkrav som ställs på datorerna i övrigt är:

- ✓ Operativsystem – Windows XP, Windows Vista eller Windows 7
- ✓ RAM – 512 MB (Windows XP), 1GB (Windows Vista och Windows 7)
- ✓ USB 2.0 eller 3.0 port
- ✓ CPU – minst 1500 Mhz
- ✓ Pekdon – mus eller liknande
- ✓ Tillgång till administratörsrättigheter

Det kommer inte vara nödvändigt att logga in som administratör i operativsystemet utan det kommer räcka att själva PISA programmet körs med administratörsrättigheter. Ni kan med fördel skapa ett tillfälligt konto med administratörsrättigheter för ändamålet, som bara gäller den aktuella dagen.

Ni kommer fylla i en datorresursblankett. Detta för att ge information om hårdvara, operativsystem och administrationsrättigheter på er skola. Denna information ska användas för att fastställa hur många lämpliga datorer ni har för att genomföra det datorbaserade provet på. För att ni ska kunna fylla i datorresursblanketten kommer en systemdiagnostikmanual och ett testprogram att skickas till den ni registrerat som datoransvarige för PISA på er skola. Manualen och USB minnet med testprogrammet kommer att skickas i mitten av januari.

Datorresursblanketten fylls i online på www.miun.se/pisa senast den **25 januari**.

Elevlista

På Elevlistan samlar ni alla elever på er skola som är valbara till PISA enligt PISAs kriterier. **Det är mycket viktigt att vi får korrekt information om alla valbara elever** eftersom listan inte går att ändra i efterhand. En elev som blivit uttagen till provet på felaktiga grunder (t.ex. inte född 1996) kan inte ersättas av en annan elev senare, utan eleven kan bara uteslutas och det är viktigt att vi inte får för många uteslutningar. På samma sätt kan inte elever ni missat läggas till i efterhand. Nedan följer de steg ni ska gå igenom för att sammanställa Elevlistan:

Steg 1: Identifiera ALLA elever vid skolan som uppfyller valbarhetskriterierna

PISAs kriterier för valbarhet är:

- ✓ Är födda 1996; OCH
- ✓ Går i årskurs 7; eller högre;
- ✓ Integrerade särskoleelever som har minst 50 % undervisning i normalklass ska vara med på listan.

Steg 2: Skriv varje valbar elev på elevlistan som finns att ladda ner från www.miun.se/pisa tillsammans med demografisk information för varje elev (se exemplet i figur 2).

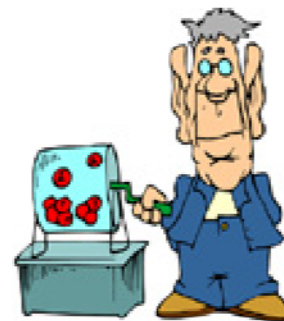
- ✓ Elevens namn – Kolumn A (Förnamn Efternamn);
- ✓ Årskurs – Kolumn B;
- ✓ Kön – Kolumn C;
- ✓ Födelsemånad – Kolumn D;
- ✓ Födelseår – Kolumn E;

Mallen till listan kommer att finnas för nedladdning från vår hemsida den 16:e januari.

Steg 3: Ladda upp den ifyllda listan via vår hemsida www.miun.se/pisa den 19:e januari.

Vi vill inte att ni gör listan tidigare eftersom vi vill att eventuella förändringar i elevunderlaget som skett i samband med terminsstarten ska finnas med på listan. Alla elever som uppfyller valbarhetskriterierna ska vara med på listan så att de kommer med i statistiken. Även de elever som ni bedömer inte kommer kunna göra provet måste vara med på denna första kompletta lista om de uppfyller PISAs valbarhetskriterier. Senare, kan en del elever behöva uteslutas, men det görs senare.

När vi fått er elevlista kommer vi att använda ett speciellt program som vi får från PISA centralt för att slumpa ut de elever som ska delta i provet. Om ni har 30 eller färre valbara elever kommer alla att tas ut för att delta. Dessa uttagna elever hamnar på *Elevblanketten*. Från och med den 30 januari kommer ni att kunna ladda ner er *Elevblankett* från vår hemsida. Ni ska då kontrollera de uppgifter som finns på den och göra vissa kompletteringar. Det är också då ni ska markera eventuella uteslutningar om någon av dessa uttagna elever absolut inte kan delta i provet. Uteslutningar kan bara göras enligt bestämda kriterier som finns uppställda av PISA. Dessa kriterier kommer vi att gå igenom på provledarutbildningen i februari. När ni gjort allt detta kommer ni att ladda upp listan igen till oss för godkännande.

Figur 2: Elevlista (exempel)

Skolans namn	Kyrkskolan
Adress	Storgatan 8
	912 33 Vilhelmina
Listan skriven av	Sven Gustavsson
E-post	sven.gustavsson@vilhelmina.se
Telefon	0940-126 33
Datum då listan skrevs	2012-01-19
Totalt antal elever på listan	14

ANVISNING: Lista **ALLA** elever i årskurs 7 eller högre som är födda 1996. Integrerade särskoleelever ska ha minst 50 % undervisning i normalklass för att vara med på listan.

	A	B	C	D	E
	För- och efternamn	Årskurs	Kön (flicka=F pojke=P)	Födelse- månad	Födelseår (4 siffror)
1	Anders Svensson	9	P	12	1996
2	Sune Linde	9	P	11	1996
3	Jennifer Ögren	9	F	12	1996
4	Lina Karlsson	9	F	05	1996
5	José Rodriguez	8	P	04	1996
6	Roy Zastrow	8	P	09	1996
7	Elias Jonasson	9	P	07	1996
8	Julia Walter	9	F	04	1996
9	Susanne Svensson	9	F	07	1996
10	Lars Fredriksson	9	P	10	1996
11	Cecilia Alexandersson	9	F	12	1996
12	Anna Radlov	9	F	08	1996
13	Maria Martinsson	9	F	09	1996
14	Karl Persson	7	P	07	1996
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

Skolenkäten

PISA är inte till för att mäta kunskaper hos den enskilde eleven utan för att göra jämförelser på strukturell nivå. Skolenkäten är en viktig del av PISAs strävan att uppnå detta. Eleverna fyller i en enkät om saker kring sin person och hemmiljö, men rektor måste svara på frågor som rör själva skolan. Skolenkäten innehåller frågor om organisation, styrdokument, skolklimat, resurser, policys, lärare m.m.

Vi skickar skolenkäten till provledaren tillsammans med det övriga provmaterialet ca två veckor före provet. Provledaren kommer att lämna enkäten vidare till rektor och sedan hämta tillbaka den ifyllt någon dag före provet. Detta för att skolenkäten ska kunna följa med det övriga materialet tillbaka till NC så snart provet är över. Om inte rektor själv har möjlighet att fylla i enkäten måste en annan lämplig person utses.

Skolenkäten är den del av PISA undersökningen som är svårast för oss att få tillbaka, men vi måste få tillbaka skolenkäten ifyllt för att ha något att relatera elevernas resultat till. Som en varning i all välmening vill vi därför säga att vi kommer tjata och tjata, först med e-post sedan med telefonsamtal, tills vi har fått in varenda liten enkät...

NC och den internationella projektgruppen tackar för den tid och det arbete ni kommer att lägga ner på projektet.

Er hjälp är avgörande för PISAs framgång.

Tack!

Om ni har några frågor tveka inte att kontakta oss:

**PISA Nationella Centrum,
Mittuniversitetet Härnösand**

Projektledare:

Magnus Oskarsson, 0611 – 861 44

magnus.oskarsson@miun.se

Maria Lundgren, 0611 – 860 87

maria.lundgren@miun.se

Lena Lenner, 0611 – 862 73

lena.lenner@miun.se

Marcus Sundgren, 0611 – 862 62

marcus.sundgren@miun.se

Skolverket

Undervisningsråd:

Anita Wester, 08-527 33 169

anita.wester@skolverket.se

Fakturaadress:

Skolverket

FE 116

838 80 Hackås

